

UNGARISCH AUF DEM LESETISCH

Ungarisch macht Schule – seit zehn Jahren am Gymnasium

Aller Anfang ist schwer.
Geburten sind extrem schwer:
Geburten überzeugender Ideen,
ideeller Überzeugungen,
idealer Auffassungen.
Endlich machte
unser Funke
Schule.

Vor zehn Jahren durften
wir die Schwelle der Gymnasien
Seebacher und Petersgasse
überschreiten,
mit der Schnalle
in der Hand
(nicht bis zum Anschlag,
dieser jedoch von manchen
befürchtet: eine neue Sprache
in der gefestigten Sprachlandschaft –
aber eine neue Sprache
bereichert doch die Gemeinschaft).

Gefruchtet haben die Visionen
DANK Unterstützung der Direktionen
BRG/BG Seebacher, BRG Petersgasse,
aber auch anderer Grazer Schulleitungen,
Ermutigungen zahlreicher Kolleginnen und Kollegen
wie unermüdlicher Beteiligung engagierter Eltern.
Durch Beistand und Bestätigung
erleben die Mehrschulkurse
Ungarisch als Muttersprache und
Ungarisch als Fremdsprache
Beständigkeit.

Da kann ich im Namen
all meiner SchülerInnen
DANKEN, dass sie die Möglichkeit haben,
an Grazer Gymnasien Ungarisch zu lernen,
im Unterricht ihre Sprachkenntnisse zu vertiefen,
sich an Buchprojekten aktiv zu beteiligen,
an Switch- und Rezitationswettbewerben teilzunehmen,
von diesen stolz und bestärkt mit Preisen
nach Hause zu gehen,
bei Theaterbesuchen und Exkursionen
Eindrücke zu sammeln,
an einem von Ministerium preisgekröntem
interdisziplinären Projekt teilzunehmen,
oder im Unterrichtsfach Ungarisch
die Matura mündlich
abzulegen.

Vieles wird noch möglich,
schätze ich, künftig
im Ungarischunterricht –
einer Gemeinschaft angehörig.
Denn um ein Kind
zu erziehen, benötigt,
ähnlich auch im Unterricht,
es ein ganzes Dorf,
besagt ein altes
Sprichwort.

Nun danke ich
diesem „ganzen Dorf“
nochmals sehr herzlich,
es macht den Ungarischunterricht
in Graz seit zehn Jahren möglich. 😊

Mag.^a Dr.ⁱⁿ Zita Veit

SZÜLETÉSNAPUNKRA

Grácban
középiskolás fokon
magyart
tanítani

Öt szó – két óra.
Két magyaróra.
Ennyire telt
tíz évvel ezelőtt.
Ezzel a szakkörrel
kezdődött,
s idén már a szellem
gyarapodásaként
alábbi versátirat
is tükrözi fáradozásainkat:

„Fiatal fiú volt, ám reménytelen kedvében már úgy ült,
Mint aki biztosan ismeri a közeli jövőt,
Mely a múlt napok árnyában lassan fejébe nőtt.
Lesiklott róla tér és idő, de nem a gond,
Mely miatt már azt hihette, teljesen bolond.” (1)

Ez is a magyaróra szüleménye,
időközben lett más eredménye
is felettébb fontos küzdelmeinknek.
Egyike: két órából három, s aztán négy lett
Fakultáció (Freigegegenstand) – szakkör helyett:
így egy végzős gimis diák szóban megmérettethet
júniusban, hogy magyarból is érett,
matek, angol, valamint német,
és még két másik tantárgy mellett.
E lehetőséggel már több diákunk is élt,
Miután eljárt délutáni óráinkra
péntekenként.

Itt Stájerország fővárosában
minden kis- és nagydiákom
(középiskolás fokon:
10-18 éves koron)
délelőtt iskolája tanóráján
van jelen, s csak aztán
jön el a Seebacher gimibe,
annak egy földszinti termébe,
ahol ez a Mehrschulkurs
Muttersprachlicher Unterricht
Ungarisch
a magyar nyelv és irodalom
sajátosságaiba betekint.

A feladat végtelenül összetett:
szerfelett különböző a tudásszint,
s erre a termőföldre
szükségeltetik
a magyar nyelv rejtelmait
elhinteni,

Ungarisch – Rezitationswettbewerb

Levente G. Varga (8a) war beim Rezitationswettbewerb am 27. Februar 2020 in Oberwart/Felsőőr auch heuer sehr erfolgreich und erreichte den dritten Platz in seiner Kategorie.

Herzliche Gratulation und danke für deine bisherige Mitarbeit im Ungarischunterricht! – Für deine Zukunft wünsche ich dir MINDEN JÓT!

Mag.^a Dr.ⁱⁿ Zita Veit

Hier folgt seine eigene Übertragung des verdichteten Berichts (Egy fiú a buszon), der als Nachdichtung des rezitierten Gedichtes „Egy lány a villamosban“ von Árpád Tóth auf Ungarisch entstanden ist.

Ein Bursche im Bus

Im Bus saß ein Bursche, fesch und jung,
Jedoch mangelte es ihm an der richtigen Einstellung,
Den großen Preis nach Hause zu holen,
Das war für ihn seit langem verloren.

Zum Rezitationswettbewerb ging es für ihn,
Das war seine tiefste Angst schlechthin.
Ein Gedicht vorzutragen? Kein Problem,
Ohne vorher zu üben, wird's aber extrem.

Einen Ausweg suchend schirmte er Raum und Zeit ab,
Stieg in die tiefsten Tiefen seines Verstandes hinab,
Suchend nach einem Mittel
Um zu holen – den begehrten Titel.

Ich sah ihn in seinem leidenden Zustand,
Der nur mehr aus Atmen und Denken bestand,
Hoffend auf seinen Erfolg, den er verfolgt',
Und fürchtend den eher kommenden Misserfolg.

Die Hoffnung stirbt zuletzt, nicht wahr,
Tatsächlich war's mir diesmal nicht so klar,
Ob er es schlussendlich schafft, vielleicht mit Einsagen,
Den dritten Platz davonzutragen.

G. Varga Levente,
beszámoló a szavalóversenyről,
2020 február 27

így a növendékeket megérinteni, mindemellett természetesen lelkesíteni. Ráadásul a rendes tanórákon túl, mindezeket délután. Bár a mi óránk nem teadélután, a növekedésben lévő szervezetek rendszerint eszegethetnek, teszem azt, gyümölcsöt, kekszet, hogy mindez aztán emelje a lesüppedt vércukorszintet.

Sok szülő viszont csak legyint (manapság tovakattint), remélve, hogy így tovatekintve mással biztosított a jövő: mert annyi minden más kitétel, zene, sport, bármiféle délutáni játszma egy magyarórát játszva kiékel, hisz egy magyaróra pozitívan nem hat ki az asszimilációra, nem indokolt az itt egy jó pozícióra. Nem észleli, vagy már késő, mikor rájön a szülő, hogy kincse, mely nem csupán szókincsben mérhető, és sután ugyan, de fellelhető, s mélyen elrejtve várja, hogy gyermeke feltárja.

Csoportjaink idén gyakorta arathattak: bennünket az új társak humorukkal, munkájukkal már tanév elején megragadtak. Óráinkon nem tűnnek ki az új arcok, nincsenek civakodások, harcok. Elkészülnek a házi feladatok, megszületnek a montázsok, rajzok az olvasónaplók végére, s új diákjaink is beneveznek a Burgenlandi Magyar Kultúregyesület szavalóversenyére.

Van, aki életében először szerepel száz ember előtt színpadon, van, aki ott már harmadjára áll dobogón.

De egy ilyen felsőőri fellépés minden diák számára fejlődés: a helyezetteknek (s ez érthető) felemelő érzés. De buszos kirándulásunk kivételes mindannyiuknak, ki szavalt, s hangot adhatott a magyar irodalomnak.

Mag.^a Dr.ⁱⁿ Zita Veit

S ide most végezetül
egy (súgás nélkül!)
dobogós helyen végzett szavaló
szokatlan beszámolója kerül:
Levinek, mikor a szavalóversenyre készült,
kedvence Tóth Árpád egyik verse volt.

ad 1) Umdichtung des Gedichts „Egy lány a villamosban” von **Árpád TÓTH**

Egy fiú a buszon

Fiatal fiú volt, ám reménytelen kedvében már úgy ült,
Mint aki biztosan ismeri a közeli jövőt,
Mely a múlt napok árnyában lassan fejébe nőtt.
Lesiklott róla tér és idő, de nem a gond,
Mely miatt már azt hihette, teljesen bolond.
A szavalóversenytől immár tisztára elbódult,
Hiszen arra, mint mindig, egy percnyit sem tanult.

Néztem sápadt, fakó arcát merengve,
Ó, mert lehet mögötte bármi betegség bár,
A szavalóverseny ettől még továbbra is vár.
Ó, hadd rontsa hát más a világát,
Inkább az iskola miatt dobná fel pattancsát.
Isten szívét nem bízta, csak a szavalókra,
Szerencsére a társaiban rátalált az erre valókra.

Ettől függetlenül reménykedni még lehet,
besúgással talán még elér egy harmadik helyet.

G. Varga Levente, 8a

TÓTH Árpád * 14. 4. 1886/Arad
† 7. 11. 1928/Budapest

Szavalóverseny – az idegek próbatétele

Egy február végi napon minden évben találkozik egy kis csoport iskolánk parkolójában: korán reggel álldogálnak itt a magyaróra diákjai a reggeli hidegben, s várják az indulást.

A buszos kirándulás célja: Felsőőr/Oberwart, az évente megrendezésre kerülő magyar versmondóverseny színhelye. Már régóta készülnek erre a napra a magyar tanulók: napok, hetek vagy talán hónapok óta. Végre föl lehet mondani az óvatosan megtanult verssorokat – helyes kiejtéssel, jól hangsúlyozva. Már így kora reggel nagy az izgalom, az egy órás utazás során mindenki feltűnően nyugodt, mindenki próbálja idegeit csillapítani.

Az érkezés örömmel, de aggodalommal is jár. Tavalyról ismerjük a rendezvény helyszínét, könnyen megtaláljuk a verseny termét. Ekkor még igazán kicsinek néz ki a terem, azzal az egy-két futkározó gyerekkel.

De már jönnek a többiek is, az egyik csoport nagyobb, mint a másik. A kis helyiség percek alatt egész stadionná változik. Miután mind a száz versmondó leült, egy mosolygó személy lép fel a színpadra. Köszönti a zsűrit, a felkészítő tanárokat és persze a résztvevőket is.

Aztán kezdődik is a verseny. Felmennek az első osztályosok a színpadra. Elszavalják a versüket, meghajolnak, lelépnek. Jön a második csapat. Felmondják versüket, meghajolnak, lelépnek.

Hallatszanak a rímek megállás nélkül. A versenyzők jönnek a színpadra mint a futószalagon. Következő a második osztály. Utána a harmadik. Aztán a negyedik. És egyszerre csak hallod saját nevedet. Felállni a helyedről, kimenni a széksorokból, irány a színpad. Aztán mikor a közönséghez fordulsz, megfagy a tested. Kezed, lábad, nyakad – mintha megfagyott volna. De mindezt te most nem engedheted meg magadnak. Ólmos lábaiddal odalépkedsz a mikrofonhoz. Bemondod neved. A vers költőjét. A címét. És mintha egy időre ismeretlen erő árasztana el: egy új lélek veszi át a testedet. Csak úgy ömlenek belőled a szavak, te észre sem veszed. És egyszerre csak kész lettél. Elszavaltad a versed.

Megkönnyebüléstől kábultan lépkedsz vissza a helyedre. Már csak az eredményhirdetésre kell várni. De az már neked mindegy. Olyan örömeztet tölt el, mint még soha. Ezért megérte eljönni! És már most tudod, hogy már csak ezért is eljössz a következő versenyre ...

G. Varga Márton, 7a

Ungarisch-Gruppe beim Rezitationswettbewerb am 27. Februar 2020 in Oberwart